ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1989

Vyhlásené: 5. 4. 1989 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

45

ZÁKON
Slovenskej národnej rady
z 5. apríla 1989
o poslancoch Slovenskej národnej rady

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Základné ustanovenia

§ 1

(1) Poslanecká funkcia je vec spoločenskej cti a zodpovednosti. Poslanci Slovenskej národnej rady (ďalej len „poslanci“) majú účasť na uskutočňovaní štátnej moci Slovenskou národnou radou. Rokujú ako členovia najvyššieho zastupiteľského zboru Slovenskej socialistickej republiky o zásadných otázkach vnútornej politiky, zúčastňujú sa na tvorbe a realizácii zákonov a iných uznesení Slovenskej národnej rady a kontrolujú ich plnenie a dodržiavanie.

(2) Poslanci dbajú, aby všetkou svojou činnosťou boli hodní dôvery svojich voličov. Pri výkone svojej funkcie sa riadia celospoločenskými záujmami. Pôsobia na zlaďovanie celospoločenských záujmov, miestnych a individuálnych záujmov.

(3) Poslanci pomáhajú rozvíjať aktívnu účasť občanov na riadení a správe štátu a obhajujú ich oprávnené záujmy. Majú účasť na príprave volebných programov Národného frontu a na ich uskutočňovaní vo svojich volebných obvodoch.

§ 2

Poslanci sú v styku so svojimi voličmi a spolupracujú s nimi. Vo svojich volebných obvodoch ďalej spolupracujú predovšetkým s národnými výbormi, orgánmi Národného frontu a organizáciami v ňom združenými, pracovnými kolektívmi a orgánmi samosprávy. Radia sa s voličmi o riešení otázok, ktoré prerokúva Slovenská národná rada, dbajú na návrhy, podnety a pripomienky voličov a získané poznatky využívajú vo svojej činnosti v Slovenskej národnej rade a v jej orgánoch.

Funkčné obdobie poslanca

§ 3

(1) Poslanec nadobúda svoje práva a povinnosti zvolením. Postup pri voľbách upravuje zákon Slovenskej národnej rady.

(2) Platnosť voľby poslanca overuje na návrh Mandátového a imunitného výboru Slovenskej národnej rady (ďalej len „mandátový a imunitný výbor“) Slovenská národná rada.

§ 4

(1) Poslanec skladá na ustavujúcej schôdzi Slovenskej národnej rady ústavou predpísaný sľub. Urobí tak slovom „sľubujem“ a podaním ruky predsedajúcemu. Poslanec, ktorý nezložil sľub na ustavujúcej schôdzi alebo bol zvolený v doplňovacích voľbách, skladá sľub na schôdzi Slovenskej národnej rady, na ktorej sa zúčastňuje prvý raz.

(2) Odmietnutie sľubu alebo sľub s výhradou má za následok stratu mandátu. Stratu mandátu vysloví Slovenská národná rada na návrh mandátového a imunitného výboru.

§ 5

Po overení platnosti voľby dostane poslanec poslanecký preukaz.

§ 6

(1) Funkčné obdobie poslanca sa končí dňom skončenia volebného obdobia Slovenskej národnej rady.

(2) Funkčné obdobie poslancov, ktorí sú členmi Predsedníctva Slovenskej národnej rady, sa končí zvolením predsedníctva novozvolenej Slovenskej národnej rady.

§ 7

Poslanec môže byť kedykoľvek odvolaný na základe rozhodnutia svojich voličov; postup pri odvolaní poslanca upravuje zákon Slovenskej národnej rady.

§ 8

(1) Poslanec, ktorý prestal byť voliteľný, stráca mandát. Stratu mandátu vysloví Slovenská národná rada na návrh mandátového a imunitného výboru.

(2) Poslanec stráca mandát aj z dôvodov ustanovených ústavným zákonom.

§ 9

Poslanec sa môže svojho mandátu vzdať, a to písomne. Mandát zanikne dňom, keď Predsedníctvo Slovenskej národnej rady vzalo rezignáciu na vedomie.

DRUHÁ ČASŤ
ČINNOSŤ POSLANCOV V SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADE A VO VOLEBNÝCH OBVODOCH

Činnosť poslancov v Slovenskej národnej rade a jej orgánoch

§ 10

(1) Poslanec je povinný sa aktívne a iniciatívne zúčastňovať na rokovaniach a prácach Slovenskej národnej rady a jej orgánov, do ktorých bol zvolený, a svojimi znalosťami a skúsenosťami prispievať k riešeniu prerokúvaných otázok.

(2) Ak sa poslanec nemôže zo závažných dôvodov zúčastniť na rokovaniach alebo prácach Slovenskej národnej rady alebo jej orgánu, ospravedlní sa predsedovi Slovenskej národnej rady alebo predsedovi orgánu, ktorého je členom.

§ 11

Poslanec má právo rozhodujúceho hlasu vo všetkých otázkach prerokúvaných v Slovenskej národnej rade a v jej orgánoch, ktorých je členom; volí orgány Slovenskej národnej rady a môže byť do nich volený.

§ 12

Poslanci sú oprávnení najmä:

a) podávať návrhy vo všetkých veciach, ktoré patria do pôsobnosti Slovenskej národnej rady,

b) podávať Slovenskej národnej rade návrhy zákonov Slovenskej národnej rady a podnety na vypracovanie návrhov zákonov Slovenskej národnej rady,

c) predkladať Slovenskej národnej rade podnety na podanie návrhu zákona Federálneho zhromaždenia,

d) predkladať Slovenskej národnej rade a jej orgánom návrhy, podnety a pripomienky k predloženým návrhom zákonov,

e) požadovať od Predsedníctva Slovenskej národnej rady pomoc a informácie potrebné pre výkon poslaneckej funkcie a požadovať informácie od predsedu Slovenskej národnej rady,

f) zúčastňovať sa s poradným hlasom na schôdzach výborov, ktorých nie sú členmi,

g) interpelovať vládu Slovenskej socialistickej republiky a jej členov a klásť im otázky vo veciach ich pôsobnosti,

h) požadovať od členov vlády Slovenskej socialistickej republiky, ako aj od vedúcich ostatných ústredných orgánov Slovenskej socialistickej republiky informácie, vysvetlenia a podklady potrebné pre výkon poslaneckej funkcie,

ch) požadovať od vedúcich ostatných štátnych orgánov a vedúcich socialistických organizácií informácie, vysvetlenia a podklady potrebné pre výkon poslaneckej funkcie,

i) na základe poverenia Slovenskej národnej rady alebo jej orgánov zúčastňovať sa na spolupráci s Českou národnou radou a Federálnym zhromaždením a ich orgánmi,

j) zúčastňovať sa na prieskumoch organizovaných orgánmi Slovenskej národnej rady, ak sú na to poverení.

Činnosť poslancov vo volebných obvodoch

§ 13

(1) Poslanci sú povinní byť v styku so svojimi voličmi.

(2) Poslanci spolupracujú s národnými výbormi, orgánmi Národného frontu a organizáciami v ňom združenými, pracovnými kolektívmi, orgánmi samosprávy, ako aj s ďalšími orgánmi a organizáciami vo volebnom obvode. Ich poznatky a skúsenosti využívajú vo svojej činnosti vo volebnom obvode, v Slovenskej národnej rade a jej orgánoch.

(3) V spolupráci s územnými orgánmi Národného frontu môžu poslanci informovať verejnosť o svojej činnosti a o činnosti Slovenskej národnej rady aj prostredníctvom hromadných oznamovacích prostriedkov.

§ 14

(1) Poslanci sú povinní voličom skladať účty zo svojej činnosti v Slovenskej národnej rade a vo volebnom obvode a podávať im správy o činnosti Slovenskej národnej rady.

(2) Poslanci sú tiež povinní skladať voličom účty zo svojej činnosti, ak si to voliči vyžiadajú prostredníctvom príslušného orgánu Národného frontu pôsobiaceho v ich volebnom obvode.

(3) Na skladanie účtov využívajú poslanci najmä verejné schôdze občanov, plenárne zasadania národných výborov, schôdze organizácií združených v Národnom fronte a zhromaždenia pracovných kolektívov.

§ 15

Poslanci sú povinní najmä:

a) radiť sa s voličmi, orgánmi Národného frontu a organizáciami v ňom združenými, pracovnými kolektívmi a s orgánmi samosprávy o návrhoch zákonov a iných závažných opatreniach, ktoré budú prerokúvané v Slovenskej národnej rade a jej orgánoch,

b) vysvetľovať voličom základné otázky politiky socialistického štátu, oboznamovať ich so zákonmi a ďalšími opatreniami prijatými v Slovenskej národnej rade, získavať voličov na ich plnenie a informovať voličov o ich uskutočňovaní,

c) využívať vo svojej poslaneckej činnosti skúsenosti zo styku s voličmi, orgánmi Národného frontu a organizáciami v ňom združenými, pracovnými kolektívmi a orgánmi samosprávy, ako aj ich podnety, pripomienky a sťažnosti,

d) odpovedať voličom na ich pripomienky a podnety a informovať ich, ako s nimi naložili.

§ 16

Poslanci sú oprávnení najmä:

a) zúčastňovať sa vo svojom volebnom obvode na plenárnych zasadaniach národných výborov s poradným hlasom a na schôdzach ich orgánov,

b) zúčastňovať sa vo svojom volebnom obvode na schôdzach a zhromaždeniach zvolaných národnými výbormi, orgánmi Národného frontu a organizácií v ňom združenými, orgánmi samosprávy a na schôdzach pracovných kolektívov,

c) upozorňovať vedúcich štátnych orgánov a socialistických organizácií na porušenie zákonnosti, štátnej disciplíny a pracovnej disciplíny a požadovať ich bezodkladné odstránenie,

d) zúčastňovať sa na prerokúvaní a vybavovaní sťažností, oznámení a podnetov občanov a organizácií z ich volebného obvodu štátnymi orgánmi a socialistickými organizáciami,

e) spolupracovať s výbormi ľudovej kontroly vo svojich volebných obvodoch a dávať im podnety na vykonanie kontrol a previerok. Využívať výsledky kontrolnej činnosti výborov ľudovej kontroly vo svojej poslaneckej činnosti.

TRETIA ČASŤ
ZDRUŽOVANIE POSLANCOV

§ 17
Poslanecké kluby

(1) Na účinné vykonávanie poslaneckého mandátu, na prehĺbenie politickej spolupráce, výmeny názorov a na podporu poslaneckej iniciatívy môžu poslanci vytvárať poslanecké kluby podľa politickej príslušnosti.

(2) Poslanecké kluby vedú svojich členov k inicatívnemu výkonu funkcie, k rozvíjaniu aktívnej politickej práce medzi voličmi a ku skladaniu účtov vo volebných obvodoch.

§ 18
Krajské združenia poslancov

(1) Krajské združenia poslancov združujú poslancov zvolených vo volebných obvodoch na území toho istého kraja alebo na území hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy (ďalej len „kraj“).

(2) V krajských združeniach poslancov sa poslanci v spolupráci s krajským (mestským) výborom Národného frontu oboznamujú s dôležitými otázkami hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja. Krajské združenia poslancov prerokúvajú aj úlohy súvisiace s činnosťou svojich členov vo volebnom obvode, prípadne návrhy predkladané Slovenskej národnej rade, ak ide o riešenie významných spoločenských otázok, ako aj otázok súvisiacich s rozvojom kraja. Pomáhajú tiež zjednocovať prácu poslancov vo volebných obvodoch a prispievajú k výmene skúseností z výkonu poslaneckej funkcie.

(3) Podnety získané v krajských združeniach poslancov využívajú poslanci vo svojej činnosti v Slovenskej národnej rade a vo volebných obvodoch.

ŠTVRTÁ ČASŤ
ZÁRUKY VÝKONU POSLANECKEJ FUNKCIE

§ 19
Všeobecné zásady

(1) Štát zaručuje na vykonávanie poslaneckej funkcie nevyhnutné podmienky.

(2) Poslanci sú pod ochranou ústavy a majú poslaneckú imunitu.

(3) Zverejnenie prejavov poslancov prednesených v Slovenskej národnej rade a jej orgánoch nepodlieha žiadnym obmedzeniam, ak nejde o neverejnú schôdzu alebo o jej časť.

(4) Kto bráni poslancom v uplatňovaní ich práv a povinností alebo sa dotýka ich cti a dôstojnosti ako verejných činiteľov, je zodpovedný podľa zákona.

(5) Štátne orgány a socialistické organizácie a ich vedúci poskytujú poslancom pomoc pri výkone ich funkcie.

Povinnosti orgánov a organizácií

§ 20

(1) Členovia vlády Slovenskej socialistickej republiky, vedúci iných ústredných orgánov Slovenskej socialistickej republiky, vedúci ostatných štátnych orgánov a vedúci socialistických organizácií sú povinní poskytnúť poslancovi informácie, vysvetlenia a podklady súvisiace s výkonom jeho funkcie a na jeho žiadosť ho prijať; v naliehavých prípadoch sú povinní prijať poslanca bezodkladne.

(2) Vedúci orgánov a organizácií uvedení v odseku 1 sú povinní zaoberať sa podnetmi a pripomienkami poslancov a informovať ich najneskôr do 30 dní o ich využití alebo vybavení. Rovnako sú povinní poslancov informovať o vybavení sťažností, podnetov a oznámení občanov, ktoré im postúpili, a umožniť im účasť na prešetrení týchto sťažností.

§ 21

(1) Vedúci štátnych orgánov a socialistických organizácií sú povinní oznámiť poslancovi, aké opatrenia urobili na nápravu porušenia zákonnosti, štátnej disciplíny alebo pracovnej disciplíny, na ktoré ich poslanec upozornil, a to najneskôr do 30 dní.

(2) Ak poslanec nie je spokojný s vykonanými opatreniami, nadriadené orgány alebo organizácie sú povinné na žiadosť poslanca preskúmať postup podriadeného orgánu alebo organizácie v 30 dňovej lehote a podať mu o tom správu.

§ 22

Národný výbor hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy, krajské národné výbory a okresné národné výbory, ktoré pôsobia vo volebných obvodoch poslancov, pozývajú poslancov na svoje plenárne zasadania. Rovnako pozývajú na tieto zasadania poslancov Federálneho zhromaždenia.

§ 23

Okresné národné výbory v spolupráci s orgánmi Národného frontu a organizáciami v ňom združenými sú povinné zabezpečovať verejné schôdze občanov a besedy s voličmi a poskytovať poslancom nevyhnutnú materiálnu a organizačnú pomoc. Rovnaké povinnosti plnia voči poslancom Federálneho zhromaždenia.

§ 24
Uvoľnenie poslanca na výkon funkcie

(1) Poslanec vykonáva svoju funkciu bez prerušenia svojho pracovného alebo obdobného pomeru. Tento pomer poslancovi zostáva zachovaný počas výkonu poslaneckej funkcie a proti jeho vôli môže byť skončený len s predchádzajúcim súhlasom Predsedníctva Slovenskej národnej rady; to platí aj pre obdobie dvoch rokov po zániku mandátu poslanca. Inak je skočenie pracovného alebo obdobného pomeru neplatné.

(2) Poslanec môže byť so svojím súhlasom uvoľnený zo zamestnania na výkon poslaneckej funkcie v Slovenskej národnej rade.

(3) O uvoľnení poslanca, dĺžke a rozsahu jeho uvoľnenia rozhoduje Predsedníctvo Slovenskej národnej rady.

Náležitosti poslancov

§ 25

(1) Poslanecká funkcia sa vykonáva bezplatne.

(2) Poslanec nesmie byť pre výkon poslaneckej funkcie ukrátený na právach a nárokoch vyplývajúcich z jeho pracovného alebo obdobného pomeru.

(3) Organizácia, s ktorou je poslanec v pracovnom alebo obdobnom pomere, je povinná mu poskytovať pracovné voľno potrebné na výkon poslaneckej funkcie v Slovenskej národnej rade, jej orgánoch a vo volebnom obvode. Poslancovi patrí počas pracovného voľna náhrada ušlého zárobku, ktorú mu vyplatí organizácia; organizácii sa na jej žiadosť uhradí ušlý zárobok poslanca z rozpočtu Slovenskej národnej rady. Poslancom, ktorí nie sú v pracovnom alebo obdobnom pomere, náhradu ušlého zárobku poskytuje Slovenská národná rada priamo.

(4) Ak Predsedníctvo Slovenskej národnej rady rozhodlo o uvoľnení poslanca, môže mu priznať funkčnú odmenu zodpovedajúcu rozsahu uvoľnenia a závažnosti úloh, na ktoré bol uvoľnený; funkčná odmena sa vypláca popri náhrade ušlého zárobku.

§ 26

(1) Poslancovi patrí na úhradu výdavkov súvisiacich s výkonom poslaneckej funkcie náhrada, ktorá nepodlieha dani zo mzdy.

(2) Predsedovi Slovenskej národnej rady a podpredsedom Slovenskej národnej rady patrí fukčný plat a ďalšie náležitosti, ktoré určí Predsedníctvo Slovenskej národnej rady. Funkčný plat patrí predsedovi Slovenskej národnej rady a podpredsedom Slovenskej národnej rady ešte za dobu troch mesiacov po skončení ich funkcie.

§ 27

(1) Poslanci môžu na území Slovenskej socialistickej republiky bezplatne používať hromadné dopravné prostriedky. Na cesty na schôdze Slovenskej národnej rady alebo jej orgánov alebo na cesty, na ktoré boli poverení Predsedníctvom Slovenskej národnej rady, predsedom Slovenskej národnej rady alebo výborom Slovenskej národnej rady, môžu včítane spiatočných ciest bezplatne používať aj lietadlá. Pri uvoľnení poslanca mimo miesta jeho trvalého pobytu trvajúcom dlhšie ako jeden mesiac môže poslanec použiť bezplatne lietadlo aj na návštevu rodiny, včítane cesty späť, a to raz za 14 dní.

(2) Právo bezplatne používať hromadné dopravné prostriedky na území Slovenskej socialistickej republiky majú aj poslanci Českej národnej rady.

(3) Podrobnosti o náhradách, stravnom a nocľažnom, funkčných platoch, funkčných odmenách a ďalších náležitostiach poslancov, najmä ich výšku a rozsah ustanoví Predsedníctvo Slovenskej národnej rady uznesením. Môže tiež ustanoviť, že náhrady podľa § 26 ods. 1 neprislúchajú poslancovi, ak vykonáva aj inú funkciu, alebo ak nevykonáva poslaneckú funkciu dlhší čas a bez náležitého ospravedlnenia.

PIATA ČASŤ
DISCIPLINÁRNE OPATRENIA

§ 28

(1) Poslancovi, ktorý pri rokovaní Slovenskej národnej rady alebo jej orgánu urobí výrok, ktorý je v rozpore s postavením a cťou poslanca, môže byť uložené disciplinárne opatrenie.

(2) Disciplinárne konanie s poslancom upravuje zákon o rokovacom poriadku Slovenskej národnej rady.

ŠIESTA ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIE

§ 29

Tento zákon nadobúda účinnosť 5. aprílom 1989.

V. Šalgovič v. r.

I. Knotek v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava,
tel.: 02 888 91 137, fax: 02/52442853, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.